

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim
Ghairmiúil i measc Ceannairí
Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional
Learning of School Leaders
and Teachers

Muinín & Misneach

T1 2023/2024

Seisiún 3

Intinní Foghlama

Táimid ag foghlaim conas

- tréithe i bhfoghlaimeoirí eiseamláireacha a aithint agus a fhorbairt
- leas a bhaint as an léitheoireacht chun scileanna litearthachta na scoláirí a fhorbairt
- **an t-idirghníomhú cainte a chur chun cinn sa seomra ranga.**

Coinníollacha don Fhoghlaim Rathúil

Cad iad na coinníollacha is fearr chun teanga a fhoghlaim go rathúil?

Conas a chruthaíonn tú na coinníollacha seo d'fhoghlaimoírí?

Gnéithe Cáilíochta MRB 2: Ag Idirghníomhú trí Ghaeilge

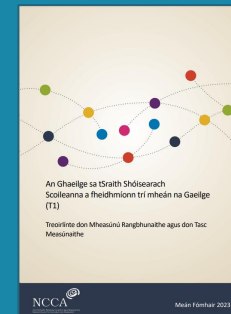
Oide

Tá trí ghné cháilíochta ann atá ar chomhthábhacht:

- an cumas cumarsáide a léiríonn an scoláire
- an tuiscint agus an cumas idirghníomhaithe cainte a léiríonn sé
- feasacht teanga an scoláire (comhréir, patrúin teanga, saibhreas agus cruinneas na Gaeilge san áireamh)

(Treoirlínte don Mheasúnú Rangbhunaithe agus don Tasc Measúnaithe, Lch. 31, 2023, CNCM)

Lch. 31

Idirghníomhú Cainte agus Na Gnéithe Cáilíochta: MRB 2

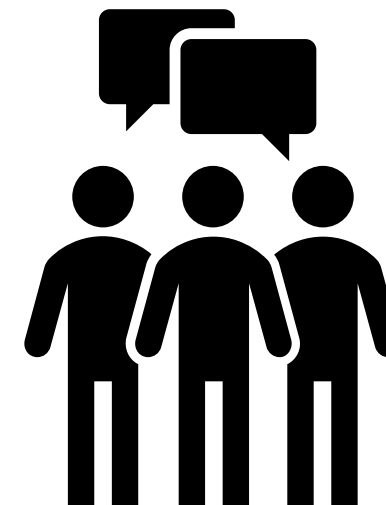
An Ghaeilge sa tSraith Shóisearach
Scoileanna a fheidhmíonn trí mheán na Gaeilge
(T1)
Treoirilnte don Mheasúnú Rangbhunaithe agus don Tasc
Measúnaithe

NCCA
Meán Fómhair 2023

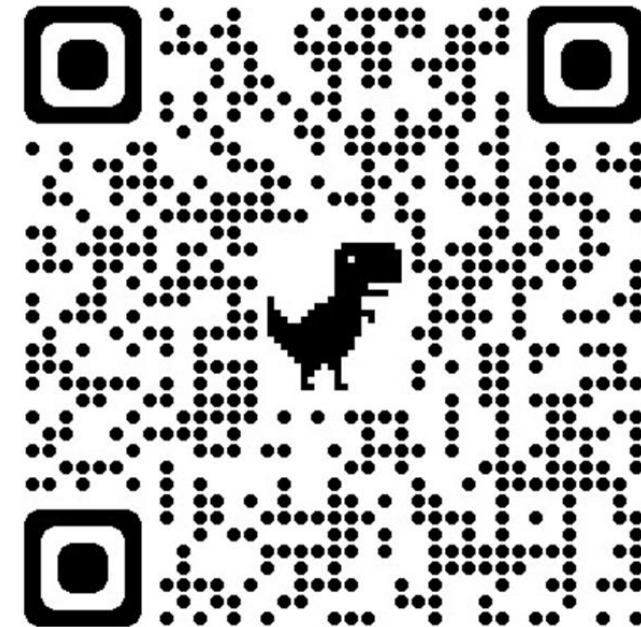

Drámaí agus Straitéisí Drámaíochta

Straitéisí Drámaíochta

Fréamh-abairtí in oiriúint do Straitéisí Drámaíochta

Carachtar ag Lorg Comhairle

Haigh, an féidir leat cabhrú liom?

Táim i bponc mar...

Mar bharr ar an donas...

Táim trína chéile mar gheall ar...

Nílim cinnte cad is féidir liom a dhéanamh...

An bhfuil aon mholtaí agat dom mar gheall ar...

Is mór agam do thuairim agus do chuid ama...

Fréamh-abairtí

Oide Toll cian-iriseoireachta Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

FRÉAMH-ABAIRTÍ

DON IDIRGHÍOMHÚ CAINTE

AG TOSÚ AN CHOMHRÁ

AG TABHAIRT TACAÍOCHTA

AG CUR LEIS AN BPLÉ

AG LORG EOLAIS/TUAIRIME

Oide Toll cian-iriseoireachta Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

FRÉAMH-ABAIRTÍ

DON IDIRGHÍOMHÚ CAINTE

SOILÉIRIÚ

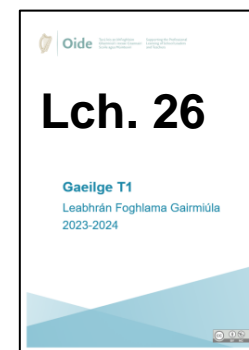
MOTHÚCHÁIN A LÉIRIÚ

MÍNIÚ A LORG/A THABHAIRT

AG AONTÚ/EASAONTÚ LE

EILE

Oide.ie

Fréamh-abairtí sa Seomra Ranga

FRÉAMH-ABAIRTÍ
DON IDIRGHÍOMHÚ CAINTE

AG TOSÚ AN CHOMHRÁ

1. Dia dhuit!
2. Conas atá tú inniu?
3. Cad é an craic?
4. An scéal?

AG CUR LEIS AN BPLÉ

1. An bhfuil tú i ndáiríre?!
2. Ah stop é sin!
3. Ní Chreidim thú!
4. Nā bair leis!
5. Sin iontach!

AG TABHAIRT TACAÍOCHTA

4. Conas atá ... na Laethanta seo?
5. Cén slí a dhéanfa é sin?

AG TABHAIRT TACAÍOCHTA

1. Maith thú!
2. Tá tú chor barr.
3. Sin an slí!
4. Leam ort!
5. Is jab iontach é.
6. Is bréa liom a dhein tú ...
7. Tá tú ag obair dian!
8. Maith an chailín.
9. Tá tú ar mhunú muice!
10. Aontaím leat!

Oide.ie

FRÉAMH-ABAIRTÍ
DON IDIRGHÍOMHÚ CAINTE

SOILÉIRIÚ

1. An bhfuil tú cinnte?
2. Minigh níos mó dom, le do thoil?
3. Cad is brí leis?

AG AONTÚ/EASAONTÚ LE

1. Is plean thorr bar é sin!
2. Cinnte!
3. Aontaím is go huile is go hiomlán leat.
4. Ní aontaím leat in aon chor!
5. Ráimeis ar fad!

MOTHÚCHÁIN A LÉIRIÚ

1. Tá áthas an domhain orm.
2. Tá fearg orm.
3. Mothaím brónach inniu.
4. Braithim náireach!
5. Tá mé sceitimíneach faoi sin!
6. Tá mé faoi bhrú.
7. Tá strús orm.
8. Braithim fíor-feargach.
9. Tá ionadh an domhain orm.

MÍNIÚ A LORG/A THABHAIRT

1. Ciallaím go gcaithfidh tú ...
2. An feidir leat é sin a soiléiriú le do thoil?
3. Minigh é sin dom, le do thoil.

EILE

1. Ar aghaidh leat a chara!
2. Ní ceart is choir sin. !!
3. Feicfidh mé críis thú mo ghrása!
4. Slán go fóill.

Oide.ie

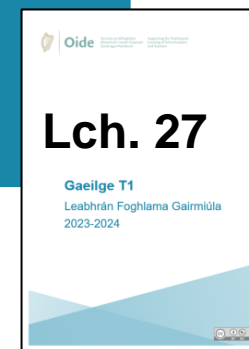
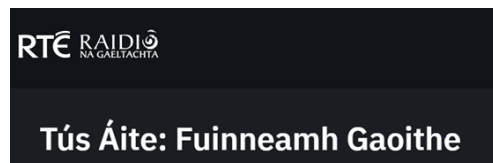

Fréamh-abairtí a Chumadh

Ag tosú an chomhrá	Ag cur leis an bplé	Soiléiriú
Ag lorg eolais/tuairime	Ag tabhairt tacaíochta	Míniú a lorg/a thabhairt
Ag aontú/easaontú le	Mothúcháin a léiriú	Eile

Nó

CROI Machnamh na Roinne

Ceann Scríbe

Cad é an ceann scríbe ar mhaith libh a bhaint amach?

Réaltacht

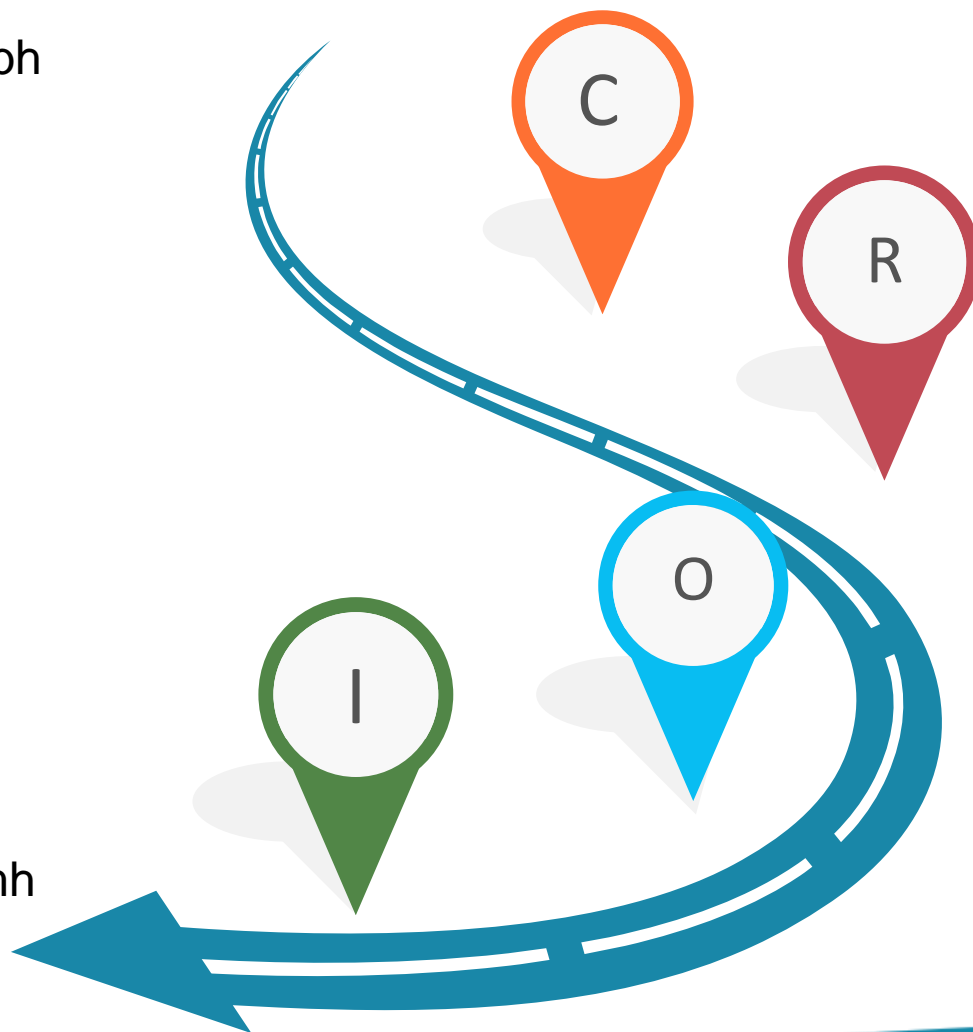
Cad í an réaltacht reatha in bhur gcomhthéacs féin?

Oideolaíocht

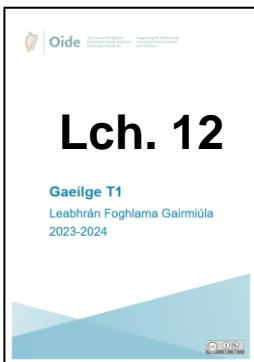
Cad iad na hoideolaíochtaí a chabhródh libh?

Intinn

Cad atá ar intinn agaibh a dhéanamh chun bhur sprioc a bhaint amach?

Bunaithe ar an múnla GROW (Whitmore, 2010)

2. CROI Machnamh Comhoibríoch – Roinn na Gaeilge: Cad a dhéanfaimid mar roinn chun an t-idirghníomhú cainte a chur chun cinn?

Ceann Scríbe

Cad é an ceann scríbe ar mhaith libh a bhaint amach?

Réaltacht

Cad í an réaltacht reatha i bhur gcomhthéacs féin?

Oideolaíocht

Cad iad na hoideolaíochtaí a chabhródh libh?

Intinn

Cad atá ar intinn agaibh a dhéanamh chun bhur sprioc a bhaint amach?

Intinní Foghlama

Bhíomar ag foghlaim conas

- tréithe i bhfoghlaimeoirí eiseamláireacha a aithint agus a fhorbairt
- leas a bhaint as an léitheoireacht chun scileanna litearthachta na scoláirí a fhorbairt
- an t-idirghníomhú cainte a chur chun cinn sa seomra ranga.

Clár Foghlama Leibhéal 1 & 2 (CFLnna 1&2)

Déardaoin: 1 Feabhra 2:00 – 4:00 i.n.

 Oide Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Réamheispéiris Foghlama Gairmiúil Leibhéal 1 Cláir Foghlama (CFL1anna) & Cláir Foghlama Leibhéal 2 (CFL2nna) d'Iar-bhunscoileanna Príomhshrutha

Dearadh an tEispéireas Foghlama Gairmiúil (EFG) seo do cheannairí scoile agus do mhúinteoirí in iar-bhunscoileanna Príomhshrutha nár fheastail ar aon EFG roimhe seo ar CFL1anna agus/nó CFL2nna, agus atá ag gabháil do na cláir don chéad uair. Le linn chruinniú beo Zoom, fiosróidh an fhoireann s'againn Cláir Foghlama Leibhéal 1 (CFL1anna) & Cláir Foghlama Leibhéal 2 (CFL2nna) le rannpháirtithe trí réimse gníomhaíochtaí agus trí idirphlé.

Date	Time
Dé Céadaoin 17 Eanáir	11.00 r.n. -1.00 i.n.
Déardaoin 1 Feabhra	2.00 i.n. – 4.00 i.n.

Cláraigh do spéis chun freastal ar an gceardlann seo anseo nó úsáid an cód MF thíos. Seolfar nasc Zoom chuig na rannpháirtithe nuair a bheas a sonraí cláraithe. Tabhair faoi deara go bhfuil teorainn le líon na rannpháirtithe. Leithdháilfear áiteanna ar bhonn tús freastail ar an té is túisce.

 @oide_L1_L2LPs
@oide_Ireland
www.oide.ie

Oide

Lean muid ar @Oide_PP_Gaeilge

Tacú leis an bhFoghlaim
Ghairmiúil i measc Ceannairí
Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional
Learning of School Leaders
and Teachers

Edit profile

Oide Iar-bhunscoileanna

@Oide_PP_Gaeilge

Cuntas X oifigiúil Fhoireann Ghaeilge Iarbhunscoile Oide; Seirbhís Tacaíochta de chuid na Roinne Oideachais do Scoileanna

Ireland oide.ie Joined June 2023

Tacú leis an bhFoghlaim
Ghairmiúil i measc Ceannairí
Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional
Learning of School Leaders
and Teachers

Tagairtí

Oide

An Chigireacht, An Roinn Oideachais agus Scileanna (2022). Ag Breathnú ar an Scoil Againne 2022: Creat Cáilíochta d'Iar-Bhunscoileanna, Ar fáil ar: <https://www.gov.ie/ga/foilsuichan/ag-breathnu-ar-an-scoil-againne/>

An Chomhairle Náisiúnta Curaclaim agus Measúnachta (2023). Sonraíocht Ghaeilge na Sraithe Sóisearaí: Scoileanna a fheidhmíonn trí mheán na Gaeilge (T1) (www.ncca.ie) Ar fáil ag: https://curriculumonline.ie/getmedia/9cedf202-4817-4ad5-ad37-8d3c97cfde65/Specification-for-Junior-Cycle-Irish-English-medium-schools_T2-IV.pdf

An Roinn Oideachais agus Scileanna, (2011) Litearthacht agus Uimhearthacht don Fhoghlaim agus don Saol, Ar fáil ag: <https://assets.gov.ie/24521/851bd6974acd49749ede08f65fab96d0.pdf>

Beck, I. L., McKeown, M. G., & Kucan, L. (2002). *Bringing Words to Life: Robust Vocabulary Instruction*. New York: Guilford.

Conejeros, A.L. and de Zarate Fernandez, A.O., 2009. Efficiency and effectiveness of drama techniques in the English classroom. ERIC Clearinghouse.

Department of Education and Training in Western Australia (2004). *First Steps Reading Resource Book*. Oxon: Steps Professional Development.

Dörnyei, Z. (1998) 'Ten Commandments for motivating language learners: results of an empirical study' *Language Teaching Research* 2,3: 203-229.

Grabe, W. (2008). *Reading in a Second Language*. <https://doi.org/10.1017/cbo9781139150484>

Heyward, P., 2010. Emotional Engagement Through Drama: Strategies to Assist Learning through Role-Play. *International Journal of Teaching and Learning in Higher Education*, 22(2), pp.197-204.

Hunt, G. 2013. Working with words: vocabulary development in the primary school. In: P. Goodwin, (Ed.) *The Literate Classroom*, London: David Fulton Publishers.

Macaro & Erler (2008) Raising the Achievement of Young-beginner Readers of French through Strategy Instruction. *Applied Linguistics*, 29. 10.1093/applin/amm023

Mercer, Neil. "The quality of talk in children's collaborative activity in the classroom." *Learning and instruction* 6, no. 4 (1996): 359-377.

Mercer, Neil, Rupert Wegerif, and Louis Major, eds. *The Routledge international handbook of research on dialogic education*. Routledge, 2019.

Ní Chlochasaigh, Karen, (2016), *Foghlaimoirí éifeachtacha na Gaeilge: Táid ann ach táid gann! Ról na foghlama comhtháite agus teangacha (FCÁT) i gcothú na dea-foghlama i gcás na Gaeilge*, lgh. 30-40. An Tumoideachas: Bua nó Dua: Ar fáil ag: <https://www.cogg.ie/wp-content/uploads/an-tumoideachas-bua-no-dua.pdf>

Ó Laoire, Muiris & Ní Chlochasaigh, Karen. (2010) *Dea-fhoghlaimoirí teanga i mbun foghlama: cad iad na bealaí éifeachacha foghlama a bhíonn acu? Teagasc na Gaeilge Imleabhar 9, Comhar na Múinteoirí Gaeilge*, Baile Átha Cliath.

Ó Muirí (2015) in Dunne, C. M. agus Hickey, T. M. (2017). *Roghanna agus cleachtais léitheoireachta an aosa óig*. An Chomhairle um Oideachas Gaeltachta agus Gaelscolaíochta. <https://www.cogg.ie/wp-content/uploads/cleachtais-agus-roghanna-leitheoireachta-an-aosa-oig.pdf>)

Rubin, J.(1975) What the “good language learner” can tell us. *TESOL Quarterly*, 9(1), 41-51. Ar fáil ar <https://www.jstor.org/stable/3586011>

Tedick, D. J., & Lyster, R. (2020). Scaffolding language development in immersion and dual language classrooms. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780429428319-14>

Walker, E.M., McFadden, L.B., Tabone, C. and Finkelstein, M., 2011. Contribution of drama-based strategies. *Youth Theatre Journal*, 25(1), pp.3-15.

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim
Ghairmiúil i measc Ceannairí
Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional
Learning of School Leaders
and Teachers

Focal Buíochais

Is féidir teagmháil a dhéanamh le Foireann Ghaeilge *Oide* trí ríomhphost a chur chuig eolas@oide.ie agus 'Gaeilge Iar-bhunscoil' a chur mar líne ábhair.

Lean muid: [@Oide_PP_Gaeilge](https://www.instagram.com/Oide_PP_Gaeilge)

